Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 26. 2. 1998, sp. zn. 4 To 70/98

Číslo: 20/2000

Právní věta:

Znalec přibraný podle § 105 odst. 1 tr. ř. je podle § 10 odst. 2 zák. č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících, oprávněn přibrat si konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek, jestliže to vyžaduje povaha věci. Přitom musí postupovat tak, aby jeho odpovědnost znalce nebyla dotčena ani v té části posudku, o níž bylo konzultováno. To znamená, že sice není vyloučeno, aby konzultant byl odborníkem z jiného oboru, než je znalec, jeho úkolem však musí být jen posouzení dílčí otázky z tohoto jiného oboru, jež tvoří podklad pro posudek z oboru znalce. V případě, kdy je k objasnění více skutečností důležitých pro trestní řízení třeba odborných znalostí z více oborů a nejde jen o dílčí otázky v uvedeném smyslu, je nutné postupem podle § 105 odst. 1 tr. ř. přibrat znalce z každého z těchto oborů.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 26.02.1998

Spisová značka: 4 To 70/98

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Důkaz znalecký, Tlumočníci

Předpisy: 141/1961 Sb. § 105 odst. 1 36/1967 Sb. § 10 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K odvoláním obžalovaného J. S. a poškozené H. O. zrušil Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudek Okresního soudu v Písku ze dne 27. 11. 1997 sp. zn. 8 T 449/96 a věc vrátil tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Z odůvodnění:

Rozsudkem Okresního soudu v Písku ze dne 27. 11. 1997 sp. zn. 8 T 449/96 byl obžalovaný J. S. uznán vinným trestným činem obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. a odsouzen podle § 180 odst. 4 tr. zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na pět let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. a) tr. zák. zařazen do věznice s dohledem, a podle § 49 odst. 1 tr. zák. také k trestu zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání

sedmi let.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit náhradu škody poškozeným v určité výši a se zbytkem nároku byli podle § 229 odst. 2 tr. ř. odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Podle okresního soudu spáchal obžalovaný uvedený trestný čin tím, že dne 20. 7. 1996 při řízení osobního automobilu značky Ford Granada v rozporu s ustanoveními § 16 odst. 1, § 39 odst. 3 písm. c) a § 39 odst. 2 vyhlášky č. 99/1989 Sb., o pravidlech provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, s vozidlem, do kterého umožnil nastoupit sedmi osobám, nepřizpůsobil rychlost jízdy stavu a povaze vozovky a svým schopnostem a vlastnostem vozidla a v levotočivé zatáčce sjel mimo vozovku, kde narazil do stromu. Následkem této dopravní nehody ve vozidle sedící B. S. utrpěla zranění, kterému na místě podlehla; H. O. utrpěla zranění s dlouhodobou pracovní neschopností dosud neukončenou s trvalými následky částečného ochrnutí a poúrazového psychosyndromu, O. P., V. P., V. H., J. H. a L. S. zranění s pracovní neschopností. Obžalovaný po způsobené dopravní nehodě z místa nehody odešel.

Proti tomuto rozsudku podali včas odvolání obžalovaný a poškozená H. O. Obžalovaný napadl rozsudek ve výroku o vině a trestu. Nepopřel, že jako řidič nezabránil tomu, aby do jeho osobního automobilu pro pět osob nasedlo sedm návštěvníků diskotéky, s nimiž vozidlo řídil, jízdu nezvládl a zavinil uvedenou dopravní nehodu, při níž B. S. zemřela a někteří další pasažéři utrpěli různě těžká zranění. K tomuto jednání se od počátku trestního stíhání doznával a projevil nad ním upřímnou lítost.

Dále zdůraznil, že považuje za zásadní otázku příčinné souvislosti mezi svým jednáním a následkem, který vznikl. Soud prvního stupně dovodil jako příčinnou souvislost nepřizpůsobení rychlosti jízdy, stavu a povaze vozovky a schopnostem řidiče, což se však v důkazech, které byly soudu prvního stupně předloženy, nikde neobjevuje. Ve věci byl opatřen znalecký posudek, kterým znalec E. S. došel k závěru, že na vozidle nebyla zjištěna žádná závada, rychlost vozidla byla rychlostí nepřevyšující 90 km/h, takže i v tomto případě nepřevýšila povolenou maximální rychlost, ale naopak výpočtem znalce Ing. J. K. byla stanovena přibližná rychlost před začátkem brzdění okolo 70 km/h. Rychlost vozidla a jeho technický stav tedy vylučují porušení důležité povinnosti. Bylo pak nutno zkoumat, zda jízda s větším počtem spolujezdců v osobním automobilu je porušením důležité povinnosti či nikoliv a zda větší počet spolujezdců zvyšuje nebezpečnost činu pro společnost tím, že mezi porušením této povinnosti a následkem je opět příčinná souvislost. Ani v tomto případě však žádný důkaz nesvědčí tomuto závěru, že by mezi větším počtem spolujezdců a následkem byla příčinná souvislost. Z těchto úvah lze dojít k závěru, že příčinou dopravní nehody mohla být špatná technika jízdy či shoda náhod. Obžalovaný přitom prohlásil, že se nechce žádným způsobem bránit odpovědnosti za své jednání, žádným způsobem nechce svádět odpovědnost na poškozené, ale na druhou stranu nelze přehlédnout skutečnost, že všichni spolujezdci byli vlastníky řidičských průkazů, všem bylo naprosto jasné, že svým jednáním porušují pravidla silničního provozu. Nelze tedy za tohoto stavu tvrdit, že výlučná odpovědnost za dopravní nehodu padá na obžalovaného, což je tvrzení, které obžalovaného staví do pozice, že pouze on je odpovědný za tento následek. Jestliže k tomuto závěru soud prvního stupně dochází, potom by bylo nutno uvažovat o tom, že všichni ostatní, kteří do osobního automobilu nastoupili, byli nesvéprávní, protože by nevěděli, co činí, a neuvědomovali by si, že svým jednáním sami porušují vyhlášku o provozu motorových vozidel.

Zásadní výhrady vyjádřil obžalovaný proti kvalifikaci jeho jednání jako trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 4 tr. zák. Vyložil pojem "obecné ohrožení", přičemž zdůraznil, že jeho čin rozhodně charakter obecného ohrožení nemá. Jde o dopravní nehodu s těžkými následky, kterou je třeba kvalifikovat jako nedbalostní trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 tr. zák., a ne jako trestný čin obecného ohrožení podle § 180 tr. zák., který přichází v úvahu u

typově jiných tragédií a jehož typová společenská nebezpečnost je proto vyjádřená i nesrovnatelně vyšší trestní sazbou.

Další výtku uplatnil vůči postupu soudu při zjišťování skutkového stavu věci. Zdůraznil, že soud se může ve svém skutkovém zjištění opírat jen o skutečnosti, které byly v zákoně předepsaným způsobem prokázány. Soud proto nesmí svá skutková zjištění zakládat na takových argumentech, jak to učinil nalézací soud, jako že " … zná silnici, kde došlo k nehodě … " a že " … na takovém úseku lze považovat za rozumnou rychlost 70 – 80 km/h … " Ke zjištění charakteru silnice slouží jako důkazy ohledání místa činu, plánek a fotodokumentace a ke zjištění přiměřené rychlosti vozidla znalecký posudek z oboru silniční dopravy. Pokud nalézací soud nahradil tyto důkazy vlastní úvahou, je tento jeho závěr nezákonný.

Obžalovaný také uvedl, že mu nelze vytýkat, že jel rychlostí 90 km/h, když tuto rychlost znalec vypočetl jako horní maximální. Zdůraznil, že jel podstatně pomaleji, což potvrdili i všichni slyšení svědci. Pak bylo povinností nalézacího soudu zaměřit se v souladu se zásadou in dubio pro reo na zjištění nejnižší prokazatelné rychlosti, a ne dávat obžalovanému k tíži nejvyšší možnou rychlost a zejména z ní dovozovat, že se dopustil trestného činu obecného ohrožení. Podobně je tomu s alkoholovým ovlivněním. Pokud nebylo prokázáno, že obžalovaný byl v době řízení ovlivněn alkoholickými nápoji nebo jinými omamnými látkami a že nebyl z tohoto důvodu schopen řídit motorové vozidlo (o tom neexistuje žádný spolehlivý důkaz), nemůže mu soud dávat za vinu porušení § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky o pravidlech silničního provozu a rovněž z této neprokázané skutečnosti dovozovat naplnění skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení.

Za další pochybení označil odvolatel určení těžšího následku. Mimo jakoukoli pochybnost je smrt poškozené B. S. a těžká újma na zdraví poškozené H. O. Nesprávně však jako těžká újma na zdraví podle § 89 odst. 7 písm. e), ch) tr. zák. bylo posouzeno zranění V. H. Přitom obžalovaný poznamenal, že pojem "těžká újma na zdraví" je pojem právní, takže znalci MUDr. V. S. nepříslušelo se k této otázce vyjadřovat. Pokud se k ní přesto vyjádřil a nalézací soud jeho vyjádření nekriticky převzal, jde o názor nesprávný. Znalec i nalézací soud považují u tohoto poškozeného za nejzávažnější zranění poškození mozku, v čemž spatřují těžkou újmu na zdraví v podobě poškození důležitého orgánu; podle výrokové části rozsudku však poškozený V. H. utrpěl pouze drobnou mozkovou kontuzi. Je tak evidentní, že znalec neoprávněně a soud nekriticky usoudili na poškození důležitého orgánu jen proto, že šlo o poškození mozku, byť nepatrné, a tudíž jednoznačně nedosahující kvality těžké újmy na zdraví podle ustanovení § 89 odst. 7 písm. ch) tr. zák. I tuto alternativu těžké újmy na zdraví znalec neoprávněně hodnotil a nalézací soud jeho neoprávněné a nesprávné hodnocení nekriticky převzal. Poškozený V. H. sice utrpěl kromě drobné mozkové kontuze také zlomeninu pažní kosti a pro toto zranění byl léčen po dobu dvou měsíců, avšak rozhodně nelze tvrdit, že po tuto dobu, resp. po dobu alespoň šesti týdnů se tato zranění projevovala jako vážná porucha zdraví srovnatelná s ostatními případy těžké újmy na zdraví uvedenými v § 89 odst. 7 tr. zák. Tato zásadní výhrada ke kvalifikaci těžké újmy na zdraví u zranění poškozeného V H. je relevantní zejména ve vztahu ke kvalifikaci posuzovaného jednání podle § 180 odst. 4 tr. zák. Je evidentní, že o tento případ jít nemůže a že i kdyby mělo zůstat u kvalifikace trestného činu obecného ohrožení podle § 180 tr. zák., mohlo by jít pouze o § 180 odst. 3 písm. b) tr. zák., který je spojen s podstatně nižší trestní sazbou. Totéž platí obdobně pro odvolatelem navrhovanou kvalifikaci nedbalostního trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 tr. zák., kde může přicházet v úvahu pouze druhý, nikoli však třetí odstavec.

Výrok o trestu pak byl nesprávný především proto, že soud vůbec nevzal v úvahu, že to byli sami poškození, kteří porušili ustanovení vyhlášky o silniční dopravě a svým jednáním tak přivedli obžalovaného do této situace a zvýšili nebezpečí možnosti dopravní nehody. Nedostatečně také byly zváženy polehčující okolnosti doznání obžalovaného a jeho lítosti nad celou věcí.

V závěru odvolání obžalovaný navrhl, aby krajský soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu

prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Poškozená H. O. v odvolání zejména uvedla, že se domáhá toho, aby v rámci odvolacího řízení bylo rozhodnuto také o přiznání náhrady škody za ztížení společenského uplatnění uvedeného pod položkou 303 a 309 lékařského posudku. Celkem tak náhrada za ztížení společenského uplatnění v základní výši činí 27 996 Kč. S ohledem na závažnost zranění poškozené, její pracovní neschopnost trvající takřka jeden a půl roku s perspektivou další operace obličeje, s ohledem na fakt, že poškozená je mladá svobodná žena, jejíž další vyhlídky na hledání životního partnera a uzavření manželství jsou poškozením zdraví sníženy, a s ohledem na doporučení lékařky, která zpracovala bodové hodnocení, by měla být uvedená dosud nepřiznaná náhrada zvýšena o 100 % na částku 55 992 Kč. Krajský soud by proto měl napadený rozsudek změnit v části, kterou byla poškozená podle § 229 tr. ř. odkázána na řízení občanskoprávní, tak, že uloží obžalovanému J. S. nahradit poškozené dosud neuhrazenou škodu ve výši 55 992 Kč. Pro případ, že by odvolací soud neshledal důvody ke zvýšení náhrady tak, jak bylo navrženo, mělo by být odškodnění za ztížení společenského uplatnění přiznáno v základní nezvýšené výši. Při veřejném zasedání zmocněnec poškozené doplnil uplatněný nárok ještě o návrh, aby poškozené byla přiznána také náhrada ztráty na výdělku od 22. 11. 1997 do 26. 2. 1998 ve výši 62 488,32 Kč. Zdůraznil přitom, že poškozená je stále nemocná, probíhá u ní řízení o invaliditě a v budoucnu se má podrobit komplikované operaci čelisti, kterou zatím v důsledku jejího stávajícího zdravotního stavu nelze provést.

Z podnětu těchto odvolání přezkoumal krajský soud podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které rozsudku předcházelo, přihlédl přitom i k vadám, které nebyly odvoláními vytýkány, a dospěl k těmto závěrům:

V dosavadním řízení projevily orgány činné v trestním řízení včetně soudu prvního stupně zřetelnou snahu o náležité objasnění věci. Již v přípravném řízení bylo provedeno ohledání místa dopravní nehody, o čemž byl pořízen příslušný protokol, plánek a fotodokumentace, byl vyslechnut obžalovaný a svědci, o čemž byly pořízeny příslušné protokoly, byly opatřeny znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství a z oboru strojírenství, odvětví všeobecného strojírenství, konstrukce motorových vozidel, lékařské zprávy včetně protokolu o lékařském vyšetření ke zkoušce na alkohol v krvi a další listinné důkazy, zvláště osobní výkazy obžalovaného. Tyto důkazy provedl soud prvního stupně při hlavním líčení. Vyslechl obžalovaného a svědky, přečetl potom, co s tím strany vyslovily souhlas, podle § 211 odst. 1 tr. ř. výpovědi svědků, přečetl rovněž po výslovném souhlasu stran zmíněné znalecké posudky podle § 211 odst. 4 tr. ř. a podle § 213 tr. ř. provedl důkaz listinami. Nad tento rámec vyslechl svědkyni H. O. a opatřil, poté, co řádně přibral znalce MUDr. V. S., znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, k objasnění zranění jednotlivých poškozených, jímž provedl důkaz přečtením podle § 211 odst. 4 tr. ř. (po souhlasu stran). Nad rámec listinných důkazů opatřených v přípravném řízení provedl důkaz ještě listinami předloženými poškozenou H. O. k nároku na náhradu škody, který v rámci trestního řízení uplatnila.

Přes tato konstatování nemohl odvolací soud považovat dokazování za bezvadné a úplné.

Z dosud provedených důkazů lze spolehlivě činit závěr o tom, že dne 20. 7. 1996 došlo k dopravní nehodě, přičemž obžalovaným řízený osobní automobil, v němž cestovalo dalších sedm osob tak, jak jsou shora při popisu skutkových zjištění okresního soudu jmenovány, vyjel v levotočivé zatáčce vpravo mimo vozovku a zde narazil do stromu. V důsledku této nehody utrpěla B. S. zranění, zejména těžký otok mozku při jeho zhmoždění, s terminálním vdechnutím krve, a tomuto zranění bezprostředně po nehodě podlehla. Zraněny byly i další osoby, přičemž utrpěly újmy na zdraví výše uvedené.

Tyto skutečnosti byly objasněny především na základě protokolu o nehodě v silničním provozu, plánku místa dopravní nehody a fotodokumentace, dále na základě výpovědi obžalovaného a svědků,

lékařských zpráv a znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství, a znalců MUDr. V. S. a MUDr. V. F. Co do skutkových závěrů, nebyly mezi těmito důkazy rozpory či významnější rozdíly.

Za nesporné bylo pak možno považovat ještě zjištění, že příčinu dopravní nehody nelze spatřovat v technickém stavu uvedeného vozidla. Toto zjištění bylo podloženo pochybnosti nevzbuzujícím znaleckým posudkem z oboru strojírenství – odvětví všeobecné strojírenství, konstrukce motorových vozidel – znalce E. S.

Dosavadním dokazováním však nebyly spolehlivě a úplně objasněny okolnosti určující příčinu dopravní nehody a podmiňující z tohoto pohledu právní kvalifikaci skutku, nebyly bezezbytku objasněny ani všechny rozhodné okolnosti stran jeho následku (účinku) zvláště ve vztahu ke zranění poškozeného V. H., a rovněž tak spoluurčující právní závěry.

Okresní soud dovodil, jak rozvedl ve svém rozsudku, že obžalovaný zavinil posuzovanou dopravní nehodu porušením ustanovení § 16 odst. 1 vyhlášky o pravidlech silničního provozu (vyhl. č. 99/1989 Sb., ve znění pozdějších předpisů) v přímé návaznosti na porušení ustanovení § 39 odst. 2, § 5 odst. 1 písm. b) a § 5 odst. 2 písm. b) stejného právního předpisu. Uvedl, že obžalovaný se nedostatečně věnoval řízení vozidla, z čehož se dá dovodit, že pokud se řidič řádně věnuje řízení vozidla, nemělo by se mu stát, že by sjel pravým kolem na krajnici, jak obžalovaný popisuje začátek nehodového děje. Dále soud uvedl, že obžalovaný nesplnil povinnost přizpůsobit rychlost jízdy konkrétním podmínkám. Svědkové odhadují rychlost jízdy před nehodou na 70 km/h, znalec odhadl, že řidič na začátku brzdné dráhy nemohl jet rychleji než 90 km/h. Přitom soud poznamenal, že zná silnici, kde došlo k nehodě. Ostatně i z fotodokumentace je zjevné, že silnice je zde úzká a že zde není dlouhou dobu rovný úsek, ale je zde řada zatáček. Na takovém úseku lze považovat za rozumnou rychlost 70-80 km/h na rovném úseku, v zatáčce pochopitelně méně. To samozřejmě za předpokladu, že vozidlo není přetížené a že tedy správně reaguje na řízení. Přetížené vozidlo však pochopitelně má větší setrvačnost, v zatáčce působí vyšší odstředivá síla a v každém případě je hůře ovladatelné. Za této situace by bylo více než vhodné jet mnohem pomaleji a opatrněji, když už bylo vozidlo přetíženo. Kromě toho je bezpečně zjištěno, že obžalovaný neznal dobře cestu; sám obžalovaný to přiznal, a je zjištěno, že vedle sedící svědek V. P. mu radil, kudy a jak má jet. Je zjevné, že obžalovaný jel příliš rychle. Nalézací soud pak uzavřel, že obžalovaný v důsledku porušení shora naznačených povinností nezvládl řízení vozidla a nedostatečně reagoval na zatáčku, do které právě najel. Kdyby se řádně věnoval řízení vozidla, jel pomaleji a tak zohlednil výjimečné okolnosti jízdy, k nehodě by nedošlo. Přetížení vozidla snížilo manévrovatelnost vozu, a to mělo vliv na průběh nehodového děje.

Tyto úvahy o příčině dopravní nehody, o zavinění obžalovaného porušením konkrétních ustanovení vyhlášky č. 99/1989 Sb., o pravidlech silničního provozu, ve znění novel, však nebyly podloženy dostatečnými a nezávadně provedenými důkazy. Odvolací soud nemohl přehlédnout ani to, že zčásti neodpovídaly skutkovým zjištěním popsaným ve výrokové části napadeného rozsudku. To platí o soudem shledávaném porušení ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) vyhlášky č. 99/1989 Sb. obžalovaným, což je dáváno do příčinné souvislosti s nehodovým dějem. Ve skutkové větě výroku rozsudku však není ani zmínka o tom, že by obžalovaný řídil osobní automobil ovlivněn alkoholem. Nehledě na to okresní soud ani v odůvodnění rozhodnutí z hlediska skutkového nedovodil, že by obžalovaný řídil osobní automobil ovlivněn alkoholem, a ostatně ve svých hodnotících úvahách otázku porušení citovaného ustanovení kromě jeho uvedení podrobněji nerozvedl. Z tohoto pohledu vedle vad založených, jak již bylo obecně uvedeno, neúplným a procesně neperfektním dokazováním, napadený rozsudek neodpovídal ustanovení § 125 tr. ř.

Zejména ovšem bylo nutno znovu zdůraznit, že úvahy okresního soudu o zavinění obžalovaného porušením dalších zmíněných ustanovení vyhl. č. 99/1989 Sb. nebyly z podstatné části důkazně patřičně podložené. V tomto směru musel odvolací a soud přisvědčit námitkám obžalovaného

rozvedeným v podaném odvolání. Správně obžalovaný poukázal na to, že soud se může ve svých skutkových zjištěních opírat jen o skutečnosti, které byly zákonným způsobem prokázány. Závěry soudu prvního stupně o rychlosti jízdy vozidla řízeného obžalovaným, o rychlosti přiměřené stavu a povaze vozovky a obsazení uvedeného vozidla však patřičně důkazně podloženy nebyly. Odvolací soud musel konstatovat, že šlo v podstatě pouze o volné úvahy soudu prvního stupně.

Okresní soud vymezuje rychlost vozidla řízeného obžalovaným velmi vágně, v podstatě ji ani konkrétněji nestanovil. Hovoří pouze o tom, o jaké rychlosti vypovídají svědkové a jakou rychlost odhadl znalec. Pokud však jde o tvrzený odhad znalce, pak nebylo možno přehlédnout, že v tomto směru nebylo provedeno patřičné, tedy i procesně bezvadné dokazování. Zmíněný poznatek okresní soud čerpal ze znaleckého posudku znalce E. S. tak, jak byl již výše zmíněn. Znalec E. S. je však znalcem oprávněným podávat posudky v oboru strojírenství, odvětví všeobecného strojírenství, konstrukce, ceny a odhady motorových vozidel a autoopravárenství, a není oprávněn řešit otázky spadající do oboru doprava, odvětví dopravy silniční. Již vzhledem k této skutečnosti nemohl a neměl být jmenovaný znalec přibrán k objasnění rychlosti jízdy vozidla, neboť řešení takové otázky mu vůbec nepříslušelo. Za zcela nepřípustný přitom bylo nutno označit způsob, jakým znalec poté, co mu byla i tato otázka položena, postupoval; tedy to, že k jejímu zodpovězení přibral konzultanta Ing. J. K., znalce z oboru dopravy, odvětví dopravy silniční. Šlo totiž o řešení problematiky diametrálně odlišné a naprosto nesouvisející s okruhem problémů, které je znalec E. S. oprávněn posuzovat a v tomto smyslu podávat znalecký posudek. Podle ustanovení § 10 odst. 2 zák. č. 36/1967 Sb. je znalec, jestliže to vyžaduje povaha věci, oprávněn přibrat konzultanta k posuzování zvláštních dílčích otázek. Je tedy zřejmé, že zásadně není vyloučeno, aby si znalec přibral ke zpracování posudku konzultanta, je však nutno zdůraznit, že přibrání konzultanta musí směřovat k posuzování otázek, které je znalec oprávněn řešit. Přibrání konzultanta tedy nepřichází v úvahu pro posuzování dílčích otázek, které přímo nesouvisejí s řešením otázek spadajících do působnosti znalce.

Z uvedeného je tak zřejmé, že část posudku, v níž znalec E. S. podal odpověď na otázku rychlosti jízdy vozidla, byla, byť vycházela z podkladů konzultanta, jímž byl znalec z příslušného oboru a odvětví, důkazně nepoužitelná. Navíc tato část posudku byla velmi kusá, nedostatečná, málo určitá a nepřesvědčivá.

Za této situace nebyl v dosavadním řízení proveden bezvadně žádný důkaz, který by umožnil spolehlivě a bez důvodných pochybností objasnit rychlost vozidla, jako jednoho ze základních předpokladů pro rozhodnutí ve věci. K této otázce se sice vyjádřili sám obžalovaný i někteří ze svědků, jejich tvrzení však nebylo možno považovat za spolehlivá vodítka, a to proto, že šlo nikoli o jednoznačné, přesvědčivé a zcela konkrétní údaje, nýbrž o odhady či dojmy.

Přitom nelze pochybovat o tom, že soudem prvního stupně uvažovanou verzi, podle níž k nehodě mohlo dojít v důsledku rychlosti jízdy, nepřiměřené rychlosti bezpečné pro průjezd levotočivou zatáčkou, v níž k nehodě došlo, je třeba objasnit. Se zjištěním přiměřené rychlosti jízdy souvisí také vyřešení další otázky. V obecné rovině lze přisvědčit názoru okresního soudu, že při zjištěném obsazení vozidla osmi osobami muselo dojít ke změně jízdních vlastností a chování vozidla při zcela běžných rychlostech jízdy. To samozřejmě muselo mít vliv na otázku přiměřenosti rychlosti jízdy, zvláště v zatáčkách. Bez náležitého znaleckého zkoumání však nelze tuto otázku patřičně specifikovat, nelze určit, jaká rychlost byla přiměřená pro vozidlo zatížené (přetížené) osmi cestujícími. Přitom bez zjištění skutečné rychlosti jízdy v kritickém úseku vozovky nelze učinit spolehlivý závěr o příčinné souvislosti mezi tímto porušením pravidel silničního provozu, spočívajícím v překročení povoleného počtu přepravovaných osob a povoleného zatížení vozidla, a mezi vznikem nehody a jejích následků.

Náležité zjištění rychlosti jízdy bylo nutné i pro správné právní posouzení žalovaného skutku. Trestného činu obecného ohrožení podle § 180 tr. zák. se dopustí ten, kdo z nedbalosti způsobí nebo

zvýší obecné nebezpečí anebo ztíží jeho odvrácení nebo zmírnění. Obecné nebezpečí nastane tehdy, vznikne-li situace, která svou povahou, rozsahem a intenzitou ohrožení se rovná nebezpečí požáru, povodně, výbuchu apod., a hrozí-li nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví lidem nebo škody velkého rozsahu na cizím majetku bezprostředně. Vadné řízení motorového vozidla může vyvolat nebezpečí předpokládané zmíněným ustanovením § 180 tr. zák. (srov. č. I/1966 Sb. rozh. tr.), a to bez ohledu na to, zda jde o vadné řízení autobusu, nákladního vozu či osobního automobilu. K naplnění znaku ustanovení § 180 tr. zák. musí ovšem skutečně vinou pachatelova vadného řízení bezprostředně hrozit obecně nebezpečné následky, např. bezprostřední nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nejméně sedmi osob (srov. č. 39/1982 Sb. rozh. tr.). Znaky trestného činu proto budou naplněny jen tehdy, půjde-li o nebezpečnou jízdu řidiče vedoucí k havárii vyznačující se určitou živelností a neovladatelností vozidla, při níž skutečně bude bezprostředně hrozit nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví. Zda jde o stav obecného nebezpečí, je proto třeba posuzovat v souvislosti s konkrétním řízením vozidla a všemi ostatními okolnostmi, za nichž byl čin spáchán.

Pro takové konkrétní a všestranné posouzení však v posuzované věci chybí potřebné podklady. Mezi nejdůležitější okolnosti, z nichž je možno učinit závěr o nebezpečnosti jednání obžalovaného, o charakteru havárie i o ohrožení, které z jízdy vyplývá, patří právě skutečná rychlost jízdy vozidla při průjezdu zatáčkou, dále způsob pohybu vozidla i rychlost jízdy přiměřená průjezdu kritickým úsekem vozovky s vozidlem obsazeným řidičem a sedmi spolujezdci. Tyto okolnosti však okresní soud nezjistil a na základě nedostatečně objasněného skutkového stavu věci, nedůsledného hodnocení důkazů a na základě nepřípustných vlastních úvah překračujících meze činnosti soudu, dospěl k předčasnému závěru o vině obžalovaného trestným činem obecného ohrožení. Nelze proto nepoznamenat, že zatím nedostál povinnostem ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř.

Dále se krajský soud zabýval dalšími nedostatky ve skutkových zjištěních, které se týkaly závažnosti zranění poškozených.

Z těchto podstatných důvodů odvolací soud k podaným odvoláním napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c), f) tr. ř. v celém rozsahu zrušil a podle § 259 odst. 1 tr. ř. věc vrátil okresnímu soudu, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.